

YARDEN LITERATUURLIJST

Licht op Verlies

Van overleven, naar leven en weer genieten.

Als je een dierbare verliest, is niets meer hetzelfde. Je raakt uit evenwicht en je overleeft. Je hebt behoefte aan rust en ruimte en je zoekt naar een nieuwe balans. Waar je naar verlangt zijn praktische adviezen, hoe je weer kunt leven en genieten.

Dit boek is geschreven voor en door lotgenoten. Als je leest hoe zij hun weg zijn gegaan 'van overleven, naar weer leven', wordt allereerst duidelijk waar je zelf staat in je rouwproces.

Herken je jezelf in de doener, die alsmat doorgaat? Ben je een voeler, die zo aanvoelt wat anderen nodig hebben en zichzelf daarbij vergeet? Ben je meer een denker, die gevoelens van rouw uit de weg gaat, uit angst zichzelf daarin te verliezen?

Als lotgenoten zijn we reisgenoten, we maken dezelfde reis en doen dat allemaal op onze eigen manier. Daarin kunnen we elkaar de hand reiken.

Auteur Marjolijn Meijer

ISBN 978-94-90385-21-7

NUR: 749

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 19,95

Groeten uit de hemel (doelgroep volwassenen)

In dit boek vertellen kinderen van André Hazes, toon Hermans, Herman Brood, Annie M.g. Smidt, Willem Ruis, Frans Halsema, Rudi Carell, Tom Manders, Gerrie Kneteman, Theo Koomen, Joop Doderer en Ko van Dijk over hun vader en moeder. Het zijn herinneringen aan hun leven én het verhaal hoe het verder ging, na hun dood. Waarbij opvalt dat de band met de overledenen onverminderd sterk blijft. Want allemaal krijgen ze van tijd tot tijd op hun eigen manier 'de groeten uit de hemel'.

Ook neemt dit boek de lezer tien keer mee naar een afscheid dat nog moet komen. In interviews mijmeren bekende landgenoten over hun denkbeeldige laatste avondmaal. Wie nodigen ze uit? Wat bespreken ze? En wat moet er vooral verzwegen blijven? Aan het woord komen Youp van 't Hek, Filemon Wesselink, Joris Linssen, Elco Brinkman, Liesbeth List, Frank Sanders, Appie Baantjer, Lenette van Dongen, Shireen Strooker en Rik Felderhof. De één luchtig, de ander gevoelig, maar altijd herkenbaar.

Auteur J. Vriend

ISBN 978-90-77842-36-2

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 12,95

Niet hier, wel dichtbij (doelgroep kinderen, jongeren en volwassenen)

Kwartetspel ontwikkeld door Larissa van der Molen van De Troostboom

Vroeg of laat komen kinderen en jongeren in aanraking met de dood. Kinderen voorbereiden op een verlies of vertellen over de dood is voor een volwassene niet altijd gemakkelijk. Kinderen hebben vaak veel vragen over de dood. Volwassenen vinden het dan soms moeilijk om antwoord te geven op deze vragen. Het kwartetspel *Niet hier, wel dichtbij* brengt kinderen, samen met hun ouder(s) of begeleider(s), spelenderwijs in aanraking met het onderwerp 'de dood' en alles wat daarmee te maken heeft. Het kwartetspel is zeer informatief en bevat foto's teksten en andere afbeeldingen waarmee het onderwerp de dood bespreekbaar wordt. Het boekje bij het spel geeft veel bruikbare achtergrondinformatie. Het kwartetspel bestaat uit een hardcoverdoos, 108

kwartetkaarten over 27 verschillende onderwerpen en een boekje met achtergrondinformatie over de kwartetkaarten en veel andere informatie over rouw bij kinderen.

Speciale actie voor Yarden-leden

De reguliere verkoopprijs is € 55,55. Yarden kan u een aantrekkelijke korting geven.

Het kwartetspel is voor Yarden-leden beschikbaar tegen een verkoopprijs van € 47,55.

U kunt het kwartetspel bestellen via e-mail: niethierweldichtbij@gmail.com of via de post:

De Troostboom

p/a Antoon der Kinderenlaan 3

52122 AA Den Bosch

Vermeld bij uw bestelling uw naam, adres en telefoonnummer en het

lidmaatschapnummer dat u kunt vinden op uw polis. Na uw bestelling ontvangt u een

factuur. Na het voldoen van de betaling ontvangt u het kwartetspel thuis.

Doelgroep volwassenen

Als ouderen rouwen (doelgroep volwassenen)

De dood van de partner is een van de meest ingrijpende gebeurtenissen in het leven van oudere mensen. Uit onderzoek blijkt echter dat ouderen die een dergelijk verlies meemaken, zelden de gepaste hulp en ondersteuning krijgen. Hoe help je ouderen die, na een leven lang samen zijn, plotseling alleen komen te staan?

ALS OUDEREN ROUWEN is een boek voor iedereen die een oudere in rouw wil ondersteunen: kinderen, kleinkinderen, familie, vrienden en vriendinnen, mantelzorgers, hulpverleners...

Auteur M.C. Adriaensen

ISBN109020963023

ISBN139789020963021

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 17,95

Afscheid nemen (doelgroep volwassenen)

In dit boek vindt u: helderheid; het geeft een zeer compleet en overzichtelijk beeld van de emoties waarmee mensen te maken (kunnen) krijgen, wanneer er dierbare naasten overlijden of als er sprake is van het verlies van gezondheid, (echt)scheiding, verhuizing, emigratie, nieuwe inzichten, houvast, troost, hulp, spiritueel/religieuze beleving en afscheid nemen.

Auteur Riekje Boswijk-Hummel

ISBN109060207793

ISBN139789060207796

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 20,00

Helpen bij verlies en verdriet (doelgroep volwassenen)

Auteur Keirse , Manu Keirse

Illustrator Royen, I. van

ISBN109020982702

ISBN139789020982701

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 17,95

Troost, vragen, geven en ontvangen (doelgroep volwassenen)

Riekje Boswijk constateerde dat partners, familie- en gezinsleden, vriend(inn)en, kennissen, buren of collega's vaak niet weten hoe ze met elkaar moeten omgaan als er sprake is van pijn en verdriet, en dat gesprekken waarin mensen elkaar eigenlijk zouden willen bijstaan, vaak zeer teleurstellend verlopen. Aan de hand van dialogen maakt ze zeer concreet duidelijk hoe je iemand kunt troosten (helpend, meevoelend of luisterend) en wat je moet doen om je te laten troosten.

Ook laat ze zien hoe mensen zich kunnen laten troosten door 'personen' die niet in levende lijve aanwezig zijn (onzichtbare, heilige, innerlijke of goddelijke troosters).

Auteur Riekje Boswijk-Hummel

ISBN109060207947

ISBN139789060207949

Indicatie verkoopprijs Bol.com €20,00

Verlies door suicide, werkboek voor nabestaanden (doelgroep volwassenen)

Na een voorwoord en korte inleiding geeft hoofdstuk een 'Feiten over zelfdoding' (in Nederland 1500 per jaar - bijna tweemaal het aantal verkeersdoden): onder andere aandacht voor taboe, gewelddadige methoden, politie/justitie, trauma's, psychiatrische stoornissen, omgevingsfactoren, en preventie. Hoofdstuk twee 'Rouw als uiting van gezondheid' gaat over het rouwproces, 'rouwtaken' en rouwreacties: gedachten, gevoelens, lichamelijke reacties, en gedrag. Hoofdstuk drie en vier gaan dieper in op de rouwreacties. Rouw (na zelfdoding) in gezin en op school komt in hoofdstuk vijf aan de orde. Hoofdstuk zes bespreekt 'Steun en troost krijgen' en hoofdstuk zeven 'Hulp bij rouw'. Via oefeningen en schema's kunnen nabestaanden inzicht krijgen in hun rouwreacties, en hun behoeften aan steun en hulp. Elk hoofdstuk eindigt met bronverwijzingen. Achterin een literatuurlijst en een lijst met websites en adressen voor meer informatie. De auteurs zijn al jaren deskundig op gebied van nazorg aan nabestaanden van zelfdoding en professionele begeleiding bij rouw. Ze zijn samen in 2006 onderscheiden voor belangrijke bijdragen aan de preventie van zelfdoding. Beiden werken bij GGZ Friesland en als docent in het hoger onderwijs.

Auteur M. de Groot

Coauteur Jos de Keijser

ISBN109025955770

ISBN139789025955779

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 22,90

En hoe nu verder..... (doelgroep volwassenen)

Als iemand die je lief is je verlaat door zelfdoding, stormen er velerlei gevoelens op je af: ontsteltenis, medelijden, boosheid. Waarom ging hij of zij weg? Dit kan niet waar zijn! Ik voel me in de steek gelaten! Ben ik tekort geschoten? Had ik het kunnen voorkomen? Waar is hij of zij nu? Hoe kom ik dit ooit te boven?! De Stichting Dr. Elisabeth Kübler-Ross heeft twaalf nabestaanden na zelfdoding bereid gevonden iets op papier te zetten over hun verwerkingsproces, met het doel door hun ervaringen anderen te helpen. Aan het woord komen, ouders, echtgenoten, familieleden, vrienden, enzovoort. Ieder benadert het verwerkingsproces vanuit zijn of haar eigen standpunt. Een boekje waar mensen die geconfronteerd zijn met een dergelijk onbegrijpelijk en smartelijk verlies, moed uit kunnen putten om zelf verder te gaan. Buitenstaanders zullen meer begrip krijgen voor de specifieke problemen van nabestaanden, Het kan hen helpen hun houding te bepalen en de juiste (ant)woorden te vinden.

Redactie Ellen Monsjou-Krijger

ISBN109020200976

ISBN139789020200973

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 5,-

Verder (doelgroep volwassenen)

Een zelfdoding heeft meestal grote gevolgen voor familieleden en andere betrokkenen. De auteur verloor haar jongste broer door zelfdoding. Zij beschrijft in dit boek haar persoonlijke ervaringen gedurende het rouwproces en plaatst deze tegen de achtergrond van gegevens uit de literatuur. Het eerste deel van het boek geeft de eigen ervaringen van de auteur weer, aangevuld met uitspraken en getuigenissen van andere nabestaanden en verklaringen vanuit wetenschappelijk onderzoek. Het tweede deel van het boek bevat een meer theoretisch overzicht van de bestaande kennis over rouw. Hoewel het boek zich vooral richt op volwassen nabestaanden, is ook een hoofdstuk opgenomen over rouwreacties bij kinderen.

Auteur Anne Polet

ISBN109033451387

ISBN139789033451386

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 21,20

Ik had je nog zoveel willen vragen... (doelgroep volwassenen)

De dood van ouders is de belangrijkste oorzaak van rouw en daarmee krijgt iedereen vroeg of laat te maken die zelf niet eerder sterft dan zij. Over hoe een ingrijpende ervaring dat kan zijn, schrijft de Amerikaanse psycholoog die zelf als veertiger zijn ouders verloor. Op persoonlijke en tegelijk beschouwelijke en voor anderen zeer toegankelijke wijze beschrijft hij zijn eigen ervaringen en ook die van mensen met wie hij door zijn werk te maken krijgt. Hij gaat in op de enorme en vaak onverwachte impact die de overlijdens hebben. Op ook de eigen partnerrelatie, op vriendschappen en op de levensbeschouwing. Hij stelt de vraag ook of de zogeheten midlifecrisis vaak niet een gevolg is van het zoals hij dat noemt 'wees worden' als volwassene. Dit boek gaat veel dieper en is qua thematiek

veel omvattender dan de Nederlandse titel suggereert. Een excellent boek over een thematiek waarover nog nauwelijks zo treffend en zo wezenlijk werd geschreven.

Auteur Alexander Levy

ISBN109027469210

ISBN139789027469212

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 17,95

Broederziel alleen (doelgroep volwassenen)

Het verlies van een broer of zus is biologisch gezien het 'meest dichtbije' verlies: je had het zelf kunnen zijn. Toch wordt er weinig over gesproken of naar gevraagd. Marinus van den Berg noemt het 'onderschatte rouw'. Maar het verlies van een broer of zus heeft gevolgen voor de rest van je leven, met name voor je relaties. Door het verlies niet te ontkennen, door te zien wie er weg is, ontdek je dat met je broer of zus ook een stukje van je eigen identiteit verloren is gegaan.

Het proces dat daarop volgt nodigt je uit om op een nieuwe manier je plek in te nemen als broer of zus, en de broer of zus die overleden is een eigen plek te geven. Het boek wil een hulp zijn voor mensen die zich willen bezinnen op de vraag wat hun broer of zus voor hen betekent. En nog belangrijker: de vraag wat zij zelf willen betekenen als broer of zus, zowel binnen als buiten hun eigen familie.

Auteur M. Weggemans

ISBN109043511692

ISBN139789043511698

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 16,50

Jong verlies (doelgroep volwassenen)

Wanneer kinderen van dichtbij met dood in aanraking komen, gaan we uit ongemak nog te snel aan hen voorbij. Het verduren van kinderverdriet valt niet mee, maar laten we kinderen juist bij een overlijden betrekken en daarmee hun verdriet serieus nemen, zegt Riet Fiddelaers-Jaspers. Van haar boek JONG VERLIES verschijnt nu een vijfde, geheel herziene en uitgebreide druk. Vanuit haar studie en praktijkervaring schrijft de auteur over vragen als:

- Hoe vertel je aan kinderen dat iemand is doodgegaan?
- Neem je hen mee op rouwbezoek en naar de uitvaart?
- Wat zijn de gevolgen van een ernstig verlies voor de ontwikkeling van een kind?
- Hoe gaan kinderen met verlies om en hoe kunnen we hen daarin steunen?

Een steun voor volwassenen die rouwende kinderen opvangen en begeleiden, zoals ouders, leerkrachten en werkers uit de zorgsector.

Auteur Riet Fiddelaers-Jaspers

ISBN109025954480

ISBN139789025954482

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 24,90

Mijn troostende ik (doelgroep volwassenen)

Rouw bij jongeren is een nauwelijks aangeroerd thema in de vakliteratuur. Riet Fiddelaers-Jaspers schreef er een vernieuwend boek over. *Mijn troostende ik* gaat over jongeren tussen de twaalf en de twintig jaar die een groot verlies hebben geleden. Centraal staat de vraag wat rouw voor deze jongeren betekent. Volgens de schrijfster zijn zij bijna allemaal normale jongeren. Ze zijn geraakt in hun kwetsbaarheid, maar tegelijkertijd flexibel en krachtig. Met de juiste steun van mensen in hun omgeving slagen verreweg de meesten erin om gezonde volwassenen te worden. Hun ouders, docenten en hulpverleners krijgen in dit boek achtergrondinformatie en handreikingen voor begeleiding. Riet Fiddelaers-Jaspers laat de jongeren zelf uitgebreid aan het woord om uit te leggen welke steun zij nodig hebben.

Auteur Riet Fiddelaers-Jaspers

ISBN109043508055

ISBN139789043508056

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 23,90

Afscheid nemen, Als ik er niet meer ben (doelgroep volwassenen)

Als je weet dat je niet lang meer te leven hebt - hoe vertel je dat dan aan je kinderen? Wanneer ga je er met ze over praten? Moet je je kinderen beschermen of juist overal bij betrekken? Dit is het tweede deel in de serie *Afscheid nemen*, een reeks thematische boekjes die hulp bieden bij vragen rondom ziekte, doodgaan, afscheid nemen en rouwen.

Auteur Riet Fiddelaers-Jaspers

ISBN109025955754

ISBN139789025955755

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 11,90

Afscheid nemen, Waarom doet iemand dat? (doelgroep volwassenen)

De waaromvraag is waarschijnlijk de meest gestelde vraag na een zelfdoding, door volwassenen, maar ook door kinderen. Het zijn vragen waarop het antwoord vaak niet voorhanden is. Dit boekje biedt heel praktische handvatten aan ouders, leerkrachten en hulpverleners. Hoe vertel je aan kinderen dat iemand een einde aan zijn leven heeft gemaakt? Wanneer vertel je het? Hoe kun je hen ondersteunen? Dit is het derde deel in de serie '*Afscheid nemen*', een reeks thematische boekjes die hulp bieden bij vragen rondom ziekte, doodgaan, afscheid nemen en rouwen.

Auteur Riet Fiddelaers-Jaspers

Coauteur M. de Groot , Jos de Keijser

ISBN109078434015

ISBN139789078434016

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 14,90

Kinderen helpen bij verlies (doelgroep volwassenen)

Wat als het diepste verdriet kinderen treft? Dit is een wegwijzer bij het omgaan met rouw en verdriet bij kinderen. Het is een gids voor ouders, leerkrachten en begeleiders van kinderen.

Auteur Manu Keirse

ISBN109020984535

ISBN139789020984538

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 17,95

Dood en sterven in het leven van mensen met een verstandelijke handicap (doelgroep volwassenen)

In dit boek wordt met zeer praktische, herkenbare voorbeelden ingegaan op de beleving van mensen met een verstandelijke handicap die met dood en sterven te maken krijgen. Begeleiders, ouders en anderen voelen zich regelmatig verlegen met deze thematiek. Hun wordt een kader aangereikt. Aan bod komen rouw van mensen met een verstandelijke handicap, het belang van visualiseren en concretiseren, rituelen, stervensbegeleiding, medebewoners, deelnemers en de familie van de betrokkene. De mogelijke waarde van een protocol wordt tevens beschreven.

Ook wordt het belang van kennis van iemands leefwereld - van zijn of haar levensverhaal - ter sprake gebracht en de noodzaak van een goed functionerend team, een plek waar je jezelf mag zijn. De auteur gaat in op onze eigen houding met betrekking tot dood en sterven: dit onderwerp confronteert ons sterk met ons zelf, met vragen over ons eigen leven. Essentieel zijn onze eigen emoties: wanneer deze de ruimte krijgen, baant dat de weg voor ruimte voor diegenen die min of meer - aan onze zorgen zijn toevertrouwd. Een kwestie van respectvolle bejegening. Dit boek is geschikt voor alle werkers in de zorgsector en familieleden van mensen met een verstandelijke handicap. Discussies en opdrachten aan het eind van het boek maken het ook zeer geschikt voor studenten MBO en HBO. Instellingen en organisaties kunnen met het aangereikte kader hun visie en beleid op dit thema kritisch bezien.

Auteur Erik Bosch

ISBN109024413648

ISBN139789024413645

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 18,20

Moet ik nu huilen? Rouw bij kinderen en jongeren met een stoornis binnen het autismespectrum.

In dit studiewerkje hebben de beide auteurs de doelgroep van autisten op het oog. In de laatste tijd verschijnen er veel boeken over de wetenschappelijke inzichten met betrekking tot autisme en aanverwante gebieden. Vanuit hun specifieke kennisgebied schrijven beide auteurs over de manier waarop ouders, verzorgers en behandelaar kunnen omgaan met verdriet en rouw in het leven van autisten. Het boekje maakt deel uit van een reeks 'Afscheid nemen'. De inhoud van dit boekje is het geven van handvatten aan

rouwenden zelf, ouders, leerkrachten en hulpverleners. In deze tijd wordt veel aandacht geschonken aan de verwerking van rouw en verlies, speciaal ook bij kinderen. Dit boekje onderscheidt zich in positieve zin door de geconcentreerde wijze waarop men, zonder op al te veel details in te gaan, de denkwijze en de gevoelspositie van kinderen en jongeren met een stoornis in het autismspectrum. Gebruik makend van hun deskundigheid bieden de auteurs hulp en steun aan, daarbij rekening houdend met de eigenaardigheden van de autistische wijze van bestaan. Het boek is beknopt, maar heel ter zake en op een goed leesbare wijze geschreven. Ouders en medeopvoeders zullen met veel vrucht kennisnemen van dit uitstekende werk.

Auteur Martine F. Delfos

Coauteur Riet Fiddelaers-Jaspers

ISBN109025957668

ISBN139789025957667

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 13,90

Ik moet je achterlaten (doelgroep volwassenen)

In zeven hoofdstukjes - waarvan twee onderverdeeld in enkele paragraafjes - presenteert de auteur haar verhaal over de fasen in rouw na het overlijden van een dierbare, met eigen ervaringen en eigen gedichten (tussendoor of op paarse pagina's). Zes tekstgedeelten sluit zij af met tips om verder te gaan met (je eigen) leven. 'Een dierbare overlijdt' gaat in op het moment zelf en de eerste (hectische) dagen erna. 'Na het afscheid' komen veel emoties pas boven om mee om te gaan: verlatenheid, boosheid, verdriet etc. Omgaan met 'De omgeving' vereist weer andere vaardigheden. 'Uit het oogpunt van de overledene' kan je helpen anders tegen je eigen gevoelens aan te kijken. 'Het ene verlies is het andere niet' gaat in op verlies van ouder, kind, partner of iemand door zelfdoding. 'Hoe nu verder?' en 'Lijden en gelukkig zijn' zeggen: ga - anders - verder met je leven. Achterin alle tips nog eens op een rij en enkele websites voor nadere informatie. Een verzorgd uitgegeven boekje in zakformaat voor rouwende mensen, met persoonlijke en troostende teksten, mooie gedichten en vele verstandige tips. Herkenbaar en bemoedigend.

Auteur Francis Notten

ISBN 9789081468213

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 12,50

Wat doen we met zijn kleren? (doelgroep volwassenen)

Een weduwe vertelt hoe zij samen met haar dochters de kleding van haar overleden man verknipt tot kleine lapjes en er dan een soort patchwork van maakt. Ze noemen het troostkleden: wandkleden, dekens en omslagdoeken die ze gebruiken. Ze voelen zich daar fijn bij. Het is logisch dat andere mensen die in dezelfde omstandigheden verkeren, dat een min of meer onaangename gedachte vinden, of dat zo tenminste ervaren: de kleding van een geliefde overledene aan stukjes knippen. Het is zo definitief, zo hard. Kleding is altijd het meest intieme dat overblijft. Iedereen gaat er anders mee om. Bovenstaande actie kan mensen persoonlijk pijn aandoen. Verder in het boekje kan meer begrip gevoeld worden: de weduwe haalt al schrijvend herinneringen op aan haar man, terwijl ze met de lapjes bezig is en dat maakt het relaas minder schrijnend. Het derde deel is een praktische handleiding: hoe maak je zo'n troostkleed? Een soort naailes dus, met kleurenfoto's erbij van hoe een en ander eruit komt te zien. Het lijkt een nieuw idee, dat sommige mensen kan helpen bij de verwerking van hun rouw.

Auteur Mieke Beijer - Tollenaar

ISBN 9789025960186

Indicatie verkoopprijs Bol.com € 17,25

